

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

**ДСТУ ISO 14021:201_
(ISO 14021:2016, IDT)**

**Екологічні маркування та декларації
ЕКОЛОГІЧНІ САМОДЕКЛАРАЦІЇ
(Екологічне маркування типу II)**

(Проект, перша редакція)

**Київ
ДП «УкрНДНЦ»
201_**

ПЕРЕДМОВА

1 ПЕРЕКЛАД І НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ РЕДАГУВАННЯ: ТК 93 «Системи управління якістю, довкіллям та безпечністю харчових продуктів»

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ ДП «УкрНДНЦ» від _____ за № _____ з _____

3 Національний стандарт відповідає ISO 14021:2016 Environmental labels and declarations - Self-declared environmental claims (Type II environmental labelling) (Екологічні маркування та декларації. Екологічні самодекларації (екологічне маркування типу II))

Ступінь відповідності – ідентичний (IDT)

Переклад з англійської (en)

4 НА ЗАМІНУ ДСТУ ISO 14021:2002

**Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати
здля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи**

Зміст

	C.
Національний вступ.....	VII
Вступ до ISO 14021:2016.....	X
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення	2
3.1 Загальні терміни.....	2
3.2 Окремі загальноприйняті терміни, використовувані в екологічних самодеклараціях.....	6
4 Ціль екологічних самодекларацій	7
5 Вимоги, застосовні до всіх типів екологічних самодекларацій.....	8
5.1 Загальні положення.....	8
5.2 Взаємозв'язок з ISO 14020.....	8
5.3 Нечіткі чи неконкретні твердження.....	8
5.4 Твердження «вільний від...».....	9
5.5 Твердження щодо екологічної стійкості.....	9
5.6 Використання пояснювальних доповнень.....	9
5.7 Конкретні вимоги.....	9
5.8 Використання символів для екологічних тверджень.....	12
5.9 Інша інформація чи твердження.....	13
5.10 Конкретні символи.....	13
5.10.1 Загальні положення.....	13
5.10.2 Листок Мебіуса.....	13
6 Оцінювання екологічного твердження та вимоги щодо його перевіряння.....	14
6.1 Відповідальність заявника.....	14
6.2 Надійність методології оцінювання.....	14
6.3 Оцінювання порівняльних тверджень.....	14
6.4 Вибирання методів.....	17
6.5 Доступ до інформації.....	17
	III

прДСТУ ISO 14021:201_

7 Конкретні вимоги щодо окремих тверджень	19
7.1 Загальні положення.....	19
7.2 Придатний до компостування.....	20
7.2.1 Тлумачення терміна.....	20
7.2.2 Застороги щодо використання.....	20
7.2.3 Методологія оцінювання.....	22
7.3 Здатний до розкладання.....	22
7.3.1 Тлумачення терміна.....	22
7.3.2 Застороги щодо використання.....	22
7.3.3 Методологія оцінювання.....	23
7.4 Розбірна конструкція.....	23
7.4.1 Тлумачення терміна.....	23
7.4.2 Застороги щодо використання.....	23
7.4.3 Методологія оцінювання.....	25
7.5 Продукція зі збільшеним терміном придатності.....	25
7.5.1 Тлумачення терміна.....	25
7.5.2 Застороги щодо використання.....	25
7.5.3 Методологія оцінювання.....	25
7.6 Рекуперована (відновлена) енергія.....	26
7.6.1 Тлумачення терміна.....	26
7.6.2 Застороги щодо використання.....	26
7.6.3 Методологія оцінювання.....	27
7.7 Придатний до повторного перероблення.....	27
7.7.1 Тлумачення терміна.....	27
7.7.2 Застороги щодо використання.....	28
7.7.3 Використання символів.....	28
7.7.4 Методологія оцінювання.....	29
7.8 Вміст повторно перероблених матеріалів.....	29
7.8.1 Тлумачення термінів.....	29
7.8.2 Застороги щодо використання.....	31

7.8.3 Використання символу.....	31
7.8.4 Методологія оцінювання.....	32
7.9 Зменшене енергоспоживання.....	33
7.9.1 Тлумачення терміна.....	33
7.9.2 Застороги щодо використання.....	33
7.9.3 Методологія оцінювання.....	33
7.10 Зменшене використання ресурсів.....	34
7.10.1 Тлумачення терміна.....	34
7.10.2 Застороги щодо використання.....	34
7.10.3 Методологія оцінювання.....	35
7.11 Зменшене споживання води.....	35
7.11.1 Тлумачення терміна.....	35
7.11.2 Застороги щодо використання.....	36
7.11.3 Методологія оцінювання.....	36
7.12 Придатний для повторного використання та повторного наповнювання.....	36
7.12.1 Тлумачення терміна.....	36
7.12.2 Застороги щодо використання.....	37
7.12.3 Методологія оцінювання.....	38
7.13 Маловідходний.....	38
7.13.1 Тлумачення терміна.....	38
7.13.2 Застороги щодо використання.....	39
7.13.3 Методологія оцінювання.....	39
7.14 Відновний матеріал.....	40
7.14.1 Тлумачення терміна.....	40
7.14.2 Застороги щодо використання.....	40
7.14.3 Методологія оцінювання.....	40
7.15 Поновлювана енергія.....	41
7.15.1 Тлумачення терміна.....	41
7.15.2 Застороги щодо використання.....	41
7.15.3 Методологія оцінювання.....	41

прДСТУ ISO 14021:201_

7.16 Екологічно стійкий.....	42
7.16.1 Тлумачення терміна.....	42
7.17 Твердження, стосовні викидів парникових газів.....	42
7.17.1 Загальні положення.....	42
7.17.2 «Вуглецевий слід» продукції.....	42
7.17.3 «Вуглецево-нейтральний».....	43
Додаток А Спрощене схематичне подання системи повторного переробляння.	45
Бібліографія	47
Додаток НА Перелік національних стандартів України, ідентичних і/або модифікованих з міжнародними стандартами, посилання на які є в цьому стандарті.....	54

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВСТУП

Цей національний стандарт ДСТУ ISO 14021:201_ (ISO 14021:2016, IDT) «Екологічні маркування та декларації. Екологічні самодекларації (екологічне маркування типу II)», прийнятий методом перекладу, – ідентичний щодо ISO 14021:2016 (версія en) «Environmental labels and declarations - Self-declared environmental claims (Type II environmental labelling)».

Технічний комітет, відповідальний за цей стандарт, – ТК 93 «Системи управління якістю, довкіллям та безпечністю харчових продуктів».

У цьому національному стандарті зазначено вимоги, які відповідають чинному законодавству України.

До стандарту внесено такі редакційні зміни:

- слова «цей міжнародний стандарт» замінено на «цей стандарт»;
- структурні елементи цього стандарту: «Титульний аркуш», «Передмову», «Зміст», «Національний вступ», першу сторінку, «Терміни та визначення понять» і «Бібліографічні дані» – оформлено згідно з вимогами національної стандартизації України;
- вилучено «Передмову» до ISO 14021 як таку, що безпосередньо не стосується технічного змісту цього стандарту;
- долучено національний додаток НА (Перелік національних стандартів України, ідентичних і/або модифікованих з міжнародними стандартами, посилання на які є в цьому стандарті).

Позначки одиниць вимірювання відповідають серії стандартів ДСТУ 3651-97 Метрологія. Одиниці фізичних величин.

У стандарті використано такі позначки та скорочення:

- ПГ – парникові гази (*greenhouse gases* (GHG))

прДСТУ ISO 14021:201_

- МКЗК – Міжурядової комісія зі зміни клімату (*Independent Police Complaints Commission (IPCC)*)
- МСП – малі та середні підприємства (*small- and medium-sized enterprises (SMEs)*);
- СЕУ – система екологічного управління (*environmental management system (EMS)*);
- ОЕД – оцінювання екологічної дієвості (*environmental performance evaluation (EPE)*);
- ПЕС – показник екологічного стану (*environmental condition indicator (ECI)*);
- ПЕД – показник екологічної дієвості (*environmental performance indicator (EPI)*);
- ОПД – основний показник дієвості (*key performance indicator (KPI)*)
- ПДУ – показник дієвості управління (*management performance indicator (MPI)*);
- ПДФ – показник дієвості функціонування (*operational performance indicator (OPI)*);

Терміни „маркування” та „маркування” у цьому стандарті вжито згідно з ДСТУ 3966-2000 „Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять”: **маркування** (маркувати) – процес нанесення маркування; **помаркування** (помаркувати) – подія нанесення маркування; **пакування** (пакувати) – процес готування продукції із застосуванням пакування до транспортування, зберігання, та споживання; **упакування** (упакувати) – відповідна подія.

Копії міжнародних документів, на які є посилання у цьому стандарті, можна отримати в Національному фонді нормативних документів.

ВСТУП ДО ISO 14021:2016

Внаслідок поширення екологічних тверджень, якщо такі твердження зроблено, виникає потреба у стандартах щодо екологічного маркування, які вимагають розглядати всі належні аспекти життєвого циклу продукції.

Екологічні самодекларації можуть подавати виробники, імпортери, дистриб'ютори чи будь-які особи, які хочуть мати певні переваги завдяки таким твердженням. Екологічні твердження стосовно продукції може бути представлено у вигляді формулювань, символів чи зображень на етикетках, прикріплюваних до продукції чи пакування, або їх може бути подано в документації на продукцію, технічних бюлетенях, рекламних матеріалах, в мережі телемаркетингу, а також в цифрових чи електронних засобах інформації, таких як Інтернет.

Для екологічних самодекларацій суттєвим є запевнення в надійності інформації. Важливо належним чином перевіряти твердження з тим, щоб уникати негативних наслідків для ринку, наприклад, перешкод у торгівлі чи нечесної конкуренції, до яких можуть призвести ненадійні та оманливі екологічні твердження. Треба, щоб методологія оцінювання, використовувана авторами екологічних тверджень, була чіткою, прозорою, науково обґрунтованою та задокументованою задля того, щоб замовники чи потенційні покупці продукції могли бути впевненими в достеменності тверджень.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ЕКОЛОГІЧНІ МАРКОВАННЯ ТА ДЕКЛАРАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНІ САМОДЕКЛАРАЦІЇ (Екологічне маркування типу II)

ENVIRONMENTAL LABELS AND DECLARATIONS SELF-DECLARED ENVIRONMENTAL CLAIMS (Type II environmental labelling)

Чинний від _____

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

У цьому стандарті встановлено вимоги до екологічних самодекларацій, зокрема до заяв, символів або зображень, стосовних продукції. Крім того, в ньому описано окремі терміни, зазвичай використовувані в екологічних твердженнях, а також встановлено вимоги щодо їхнього використання. В цьому стандарті також описано загальну методологію оцінювання та перевіряння екологічних самодекларацій і конкретні методи оцінювання та перевіряння деяких наведених у стандарті тверджень.

Цей стандарт не спростовує та не змінює законодавчо встановлені вимоги щодо екологічної інформації, тверджень чи екологічного маркування або будь-які інші застосовні законодавчі вимоги.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Наведені нижче документи, в цілому чи в частинах, є обов'язковими для застосування цього стандарту. У разі датованих посилань застосовують тільки наведені видання. У разі недатованих

прДСТУ ISO 14021:201_

посилань потрібно користуватись останнім виданням нормативних документів (разом зі змінами).

ISO 7000 Graphical symbols for use on equipment – Registered symbols

ISO 14020 Environmental labels and declarations – General principles

ISO/TS 14067 Greenhouse gases — Carbon footprint of products — Requirements and guidelines for quantification and communication.

НАЦІОНАЛЬНЕ ПОЯСНЕННЯ

ISO 7000 Графічні символи для використання на устаткованні.
Зареєстровані символи

ISO 14020:1998 Екологічні маркування та декларації. Загальні принципи

ISO/TS 14067 Парникові гази. Вуглецевий слід продукту. Вимоги та настанови щодо кількісного оцінювання та подання інформації.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

У цьому стандарті використано подані нижче терміни та визначення понять.

3.1 Загальні терміни

3.1.1 біомаса (*biomass*)

Матеріал біологічного походження, окрім матеріалу, що перебуває в геологічних формаціях або в скам'янілому стані, та торфу.

Примітка 1. Це поняття охоплює органічний матеріал (живий і неживий) над поверхнею ґрунту та під ґрунтом, наприклад, дерева, зернові культури, трави, опале листя дерев і хмиз, водорості, відходи тваринництва та відходи біологічного походження, наприклад, гній

3.1.2 побічний продукт (*coproduct*)

Два чи більше видів продукції, які отримують з того самого одиничного процесу

(ISO 14040:2006, 3.10, змінено)

3.1.3 екологічний аспект (*environmental aspect*)

Елемент діяльності організації або її продукції, який може взаємодіяти з довкіллям

3.1.4 екологічне твердження (*environmental claim*)

Формулювання, символ чи зображення, які зазначають певний екологічний аспект продукції, компонента або пакування.

Примітка. Екологічне твердження може бути зроблено на етикетці, яку прикріплюють до продукції чи пакування, в документації на продукцію, технічних бюлетенях, рекламних матеріалах, в мережі телемаркетингу, а також в цифрових чи електронних засобах інформації, таких як Інтернет

3.1.5 перевіряння екологічного твердження (*environmental claim verification*)

Підтвердження обґрунтованості екологічного твердження за допомогою конкретних попередньо встановлених критеріїв та методів із запевненням у надійності інформації

3.1.6 вплив на довкілля (*environmental impact*)

Будь-яка зміна в довкіллі, несприятлива чи сприятлива, яку цілком або частково спричинено діяльністю чи продукцією організації

3.1.7 пояснювальне доповнення (*explanatory statement*)

Пояснення, яке необхідне чи зроблене для того, щоб замовник, потенційний покупець або споживач продукції могли належним чином зрозуміти екологічне твердження

3.1.8 функційна одиниця (*functional unit*)

Кількісно виражена характеристика продуктивної системи для використання як базової одиниці у дослідженні, пов'язаному з аналізуванням життєвого циклу

(ISO 14040:2006, 3.20, змінено)

3.1.9 парниковий газ, ПГ (*greenhouse gas, GNG*)

Газоподібний складник атмосфери природного походження, який поглинає чи випускає випромінення характерної довжини хвилі в спектрі інфрачервоного випромінювання поверхнею Землі, атмосферним повітрям та хмарами.

Примітка 1. До ПГ належать, серед іншого, діоксин вуглецю (CO₂), метан (CH₄), оксид азоту (N₂O), гідрофторвуглеці (HFC_s), перфторвуглеці (PFC_s) та гексафторид сірки (SF₆).

Примітка 2. Перелік ПГ, що їх беруть до уваги, визначено Міжурядовою комісією зі зміни клімату (МГЕЗК) в документі «Зміна клімату 2007: Фізична наукова основа, розділ 2, таблиця 2.14»

3.1.10 життєвий цикл (*life cycle*)

Послідовні та пов'язані між собою стадії продуктивної системи – від придбання сировини чи її добування з природних ресурсів до остаточного видалення

(ISO 14040:2006, 3.1)

3.1.11 ідентифікація матеріалу (*material identification*)

Слова, числа або символи, використовувані для позначення компонентного складу продукції чи пакування.

Примітка 1. Ідентифікаційний символ матеріалу не вважається екологічним твердженням.

Примітка 2. В посиланнях від [10] по [13] у Бібліографії наведено приклади міжнародних стандартів, національних стандартів та тематичних видань, що стосуються ідентифікаційних символів матеріалів

3.1.12 компенсування (*offsetting*)

Послідовність заходів, спрямованих на урівноважування вуглецевого сліду продукції запобіганням викидам парникових газів, зменшенням викидів парникових газів або видаленням еквівалентної

кількості викидів парникових газів під час протікання процесів поза границею продуктивної системи.

Приклад

Зовнішні інвестиції в технології використання поновлюваних джерел енергії; заходи щодо підвищення енергоефективності; залісення/лісовідновлення

3.1.13 пакування (*packaging*)

Матеріал, використовуваний як засіб захисту або розміщення в ньому продукції під час транспортування, зберігання, продажу чи використання.

Примітка 1. В цьому стандарті термін «пакування» охоплює також будь-який предмет, який конструктивно прикріплюють або додають до продукції чи її тари з маркетинговими цілями щодо продукції або задля надання інформації про продукцію

3.1.14 продукція (*en - product*)

Будь-які вироби чи послуга

(ISO 14040:2006, 3.9, змінено)

3.1.15 екологічне твердження з застереженням (*qualified environmental claim*)

Екологічне твердження, супроводжуване пояснювальним доповненням, що описує межі твердження

3.1.16 екологічна самодекларація (*self-declared environmental claim*)

Екологічне твердження, яке роблять (без проведення незалежної сертифікації третьою стороною) виробники, імпортери, дистриб'ютори, роздрібні торговці чи ще будь-які особи, для яких таке твердження може бути корисним

прДСТУ ISO 14021:201_

3.1.17 сталий розвиток (*sustainable development*)

Розвиток, який задовольняє потреби теперішнього часу, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби.

Примітка 1. Сталий розвиток полягає в поєднанні цілей щодо високої якості життя, здоров'я та процвітання людей з соціальною справедливістю та збереженням здатності Землі підтримувати життя в усьому її розмаїтті. Ці соціальні, економічні та екологічні цілі є взаємозалежними і взаємодоповнюючими. Сталий розвиток можна розглядати як спосіб вираження більш широких очікувань суспільства в цілому

(ISO 26000:2010, 2.23)

3.1.18 придатність до модернізування (*upgradability*)

Властивість продукції, завдяки якій можна окремо оновлювати чи замінювати модулі або частини продукції без необхідності заміни всієї продукції

3.1.19 відходи (*waste*)

Все, що не має подальшого використання за місцем утворення або розміщення і забраковано або видалено в довкілля.

3.2 Окремі загальноприйняті терміни, використовувані в екологічних самодеклараціях

Застереження до поданих нижче термінів у контексті формулювання екологічного твердження наведено в розділі 7.

Придатний для компостування	7.2.1
Здатний до розкладання	7.3.1
Розбірна конструкція	7.4.1
Продукція із збільшеним терміном придатності	7.5.1
Рекуперована (відновлена) енергія	7.6.1
Придатний для повторного перероблення	7.7.1

Вміст повторно перероблених матеріалів	7.8.1.1 a)
Матеріал перед використанням	7.8.1.1 a) 1)
Матеріал після використання	7.8.1.1 a) 2)
Повторно перероблений матеріал	7.8.1.1 b)
Рекуперований (відновлений) матеріал	7.8.1.1 c)
Зменшене енергоспоживання	7.9.1
Зменшене використання ресурсів	7.10.1
Зменшене водоспоживання	7.11.1
Придатний для повторного використання	7.12.1.1
Придатний для повторного наповнювання	7.12.1.2
Маловідходний	7.13.1

4 ЦІЛЬ ЕКОЛОГІЧНИХ САМОДЕКЛАРАЦІЙ

Загальна ціль екологічних маркувань та декларацій полягає в тому, щоб передаванням перевіреної точної та правдивої інформації про екологічні аспекти продукції та послуг сприяти розширенню попиту та постачанню цієї продукції та тих послуг, які чинять менший тиск на довкілля, тим самим активізуючи потенційні можливості для ринково обумовленого постійного екологічного поліпшення.

Ціль цього стандарту – узгодити використання екологічних самодекларацій. Передбачається, що користь від цього буде така:

a) точні та перевірені екологічні твердження, які не вводять в оману;

b) збільшення потенційних можливостей для учасників ринку активізувати екологічні поліпшення у виробництві, процесах і продукції;

c) запобігання або мінімізування необґрунтованих тверджень;

d) зменшення неправильного тлумачення у сфері торгівлі;

прДСТУ ISO 14021:201_

- e) спрощення процедур міжнародної торгівлі;
- f) збільшення можливостей для замовників, потенційних покупців та користувачів продукції зробити більш усвідомлений вибір.

5 ВИМОГИ, ЗАСТОСОВНІ ДО ВСІХ ТИПІВ ЕКОЛОГІЧНИХ САМОДЕКЛАРАЦІЙ

5.1 Загальні положення

Встановлені в розділі 5 вимоги треба застосовувати до будь-якої поданої заявником екологічної самодекларації, незалежно від того, чи є вона одним з окремих тверджень, вказаних в розділі 7, чи будь-яким іншим екологічним твердженням.

5.2 Взаємозв'язок з ISO 14020

Поряд з вимогами цього стандарту треба застосовувати принципи, встановлені в ISO 14020. У випадку, коли вимоги цього стандарту є конкретнішими за вимоги ISO 14020, треба дотримувати ці конкретніші вимоги.

5.3 Нечіткі або неконкретні твердження

Не треба робити екологічні твердження, які є нечіткими чи неконкретними або які лише натякають на те, що продукція є екологічно сприятливою чи екологічно чистою. Тому треба уникати використання таких екологічних тверджень, як «екологічно безпечний», «дружній до довкілля», «дружній до ґрунту», «не забруднює довкілля», «зелений», «дружній до природи» та «дружній до озону».

Примітка. Цей перелік є ілюстративним і не є вичерпним.

5.4 Твердження «вільний від...»

Екологічне твердження «вільний від...» треба робити лише у випадку, коли рівень вказаної речовини не перевищує того, який можна виявити як допустимий мікродомішок або фоновий рівень.

Примітка. Треба звернути увагу на вимоги в 5.7 к) та 5.7 р).

5.5 Твердження щодо екологічної стійкості

Поняття, пов'язані з екологічною стійкістю, є дуже складні і поки що їх вивчають. На цей час немає остаточно опробуваних методів вимірювання екологічної стійкості чи підтвердження її реалізації. Тому не треба робити жодного твердження щодо забезпечення екологічної стійкості.

5.6 Використання пояснювальних доповнень

Екологічні самодекларації треба супроводжувати пояснювальним доповненням, якщо поодинокі твердження може призвести до непорозуміння. Екологічне твердження, не супроводжуване пояснювальним доповненням, можна робити лише у випадку, коли воно є достовірним за всіх передбачуваних обставин без жодного застереження.

5.7 Конкретні вимоги

На екологічні самодекларації та будь-які пояснювальні доповнення поширюються всі вимоги 5.7. Треба, щоб ці твердження, а також будь-які пояснювальні доповнення:

- a) були точні та правдиві;
- b) були доказові та перевірені;
- c) були доречні для цієї продукції та їх використано лише у відповідному контексті чи формулюванні;

прДСТУ ISO 14021:201_

d) було подано у спосіб, який чітко зазначає, чи твердження стосується продукції в цілому чи лише складника або пакування продукції, або окремої складової послуги;

e) були конкретні стосовно екологічного аспекту чи екологічного поліпшування, щодо якого зроблено твердження;

f) не мали повторюваних формулювань різною термінологією, які натякають на численні вигоди, пов'язані з однією окремою зміною в довкіллі;

g) не допускали можливості їхнього неправильного тлумачення;

h) були правдиві не лише відносно кінцевої продукції, але також враховували всі належні аспекти життєвого циклу продукції, щоб можна було ідентифікувати потенційну можливість збільшення одного впливу в процесі зменшення іншого;

Примітка. Це не означає, що обов'язково треба виконати аналізування життєвого циклу.

i) були подані у спосіб, який не натякає на те, що продукція схвалена чи сертифікована незалежною організацією, коли насправді вона не є такою;

j) ні прямо, ні побічно не натякали на екологічне поліпшування, якого не існує, і не надавали перебільшеного значення екологічному аспекту продукції, якого це твердження стосується;

k) не були подані, якщо їх може бути неправильно витлумачено покупцями або якщо вони є оманливими внаслідок того, що належні обставини не було враховано, хоча самі твердження є правдиві у буквальному розумінні;

l) стосувалися лише екологічного аспекту, який або існує, або може проявити себе протягом терміну придатності продукції;

m) були подані у такий спосіб, який вказує на те, що екологічне твердження та пояснювальне доповнення треба читати разом. Треба, щоб пояснювальне доповнення мало прийнятний обсяг і його було розташовано достатньо близько від екологічного твердження, яке воно супроводжує;

n) були, у випадку порівняльних тверджень щодо екологічної переваги чи екологічного поліпшення, конкретними з чітко визначеною основою порівняння. Зокрема треба, щоб екологічне твердження було доречним стосовно будь-яких зроблених за останній час поліпшень;

o) були подані таким чином, щоб не змушувати замовників, потенційних покупців та користувачів продукції вірити у те, що твердження стосується найостаннішої модифікації продукції чи процесу, якщо вони стосуються вже наявного, але до цього часу не вказаного аспекту;

p) не були подані у випадках, коли за основу береться відсутність інгредієнтів чи властивостей, які ніколи не були притаманні категорії продукції, якої вони стосуються;

q) були піддані періодичному аналізуванню та, за потреби, актуалізовані з тим, щоб в них було враховано зміни в технологіях, конкурентній продукції чи інші обставини, які могли б вплинути на точність твердження;

r) були доречними для території, на якій відбувається відповідний вплив на довкілля.

Примітка. Твердження, пов'язане з процесом, може бути подано будь-де за умови, що вплив на довкілля відбувається на території, де розміщено виробничий процес. Розмір території визначатиметься особливостями впливу.

5.8 Використання символів для екологічних тверджень

5.8.1 Під час розроблення екологічної самодекларації використання символів не є обов'язковим.

5.8.2 Треба, щоб символи, використовувані в екологічному твердженні, були простими, легко відтворюваними та уможлиблювати їх розташування та дозволяли їх подання в розмірі, прийнятному для продукції, до якої їх може бути застосовано.

5.8.3 Треба, щоб символи, використовувані для одного типу екологічного твердження, давали можливість легко відрізнити їх від інших символів, зокрема від символів для інших екологічних тверджень.

5.8.4 Символ, застосований для зазначення впровадження системи екологічного управління, не можна використати так, що його може бути неправильно витлумачено як екологічний символ, що вказує на екологічні аспекти продукції.

5.8.5 Символи з об'єктами природи можна використовувати лише тоді, коли існує безпосередній і перевірний зв'язок між об'єктом та стверджуваною вигодою.

Примітка. Чимало переваг може бути отримано завдяки використанню одного й того самого символу для означення того самого екологічного аспекту на конкурентній продукції. Але оскільки розробляються нові символи, заявникам рекомендується дотримувати узгодженого підходу та сприяти використанню іншими одного й того самого символу для означення того самого екологічного аспекту. Вибираючи новий символ, треба належним чином розглянути всі умови, щоб не порушити прав інтелектуальної власності (наприклад, на зареєстровані взірці) третіх сторін.

5.9 Інші інформація чи твердження

5.9.1 Слова, числа чи символи можна використовувати разом з екологічними символами, щоб передати інформацію, пов'язану з ідентифікуванням матеріалу, інструкціями щодо видалення чи потенційної небезпечності.

5.9.2 Слова, числа чи символи, застосовувані в твердженнях неекологічної призначеності, не можна використовувати так, що їх може бути неправильно витлумачено як такі, що пов'язані з екологічним твердженням.

5.9.3 Екологічний символ, описаний в 5.10, не можна змінювати задля того, щоб ув'язати символ з конкретними товарним знаком, фірмою чи корпорацією.

5.10 Конкретні символи

5.10.1 Загальні положення

Вибір конкретних символів у цьому стандарті обумовлено вже наявним широким їх використанням або визнанням. Це не означає, що екологічні твердження, представлені цими символами, є кращими за інші екологічні твердження. На цей час розглянуто лише листок Мебіуса. Інші конкретні символи, які не розглянуто у цьому стандарті, буде запропоновано у відповідний час

5.10.2 Листок Мебіуса

5.10.2.1 Листок Мебіуса є символом, який має вигляд трьох перекручених спрямованих одна за одною стрілок, що формують трикутник. Кожного разу, коли цей символ використовується для екологічного твердження, треба дотримувати графічних вимог ISO 7000-1135 щодо символу. Проте треба забезпечити достатню контрастність, щоб символ був чітким і помітним. Деякі приклади

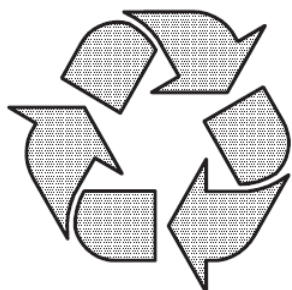
прДСТУ ISO 14021:201_

форми листка Мебіуса наведено на рисунку 1. У розділі 7 наведено докладні застереження та умови застосування листка Мебіуса.

5.10.2.2 Листок Мебіуса можна застосовувати як до продукції, так і до пакування. У випадку будь-якого потенційно можливого неправильного тлумачення стосовно його застосування до продукції чи до пакування символ треба супроводжувати пояснювальним доповненням.

5.10.2.3 Треба, щоб у разі використання символу для тверджень «придатний для повторного перероблення» чи «вміст повторно переробленого матеріалу» цим символом був листок Мебіуса за дотримання вимог 7.7 та 7.8.

5.10.2.4 Листок Мебіуса треба використовувати лише для тверджень «вміст повторно переробленого матеріалу» та «придатний для повторного перероблення», як описано в 7.7 та 7.8.

Рисунок 1 – Приклади листка Мебіуса

6 ОЦІНЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ТВЕРДЖЕННЯ ТА ВИМОГИ ЩОДО ЙОГО ПЕРЕВІРЯННЯ

6.1 Відповідальність заявника

Заявник повинен відповідати за оцінювання екологічного твердження та надання даних, потрібних для перевіряння екологічних самодекларацій.

6.2 Надійність методології оцінювання

6.2.1 Перш ніж розробляти твердження треба впровадити заходи з оцінювання твердження, щоб отримати достовірні та відтворювані результати, потрібні для перевіряння твердження.

6.2.2 Процедуру оцінювання треба повністю задокументувати, а заявник повинен зберігати документацію для цілей оприлюднення інформації згідно з 6.5.2. Треба, щоб тривалість зберігання була рівною всьому періоду, поки продукцію розміщено на ринку, а також обґрунтований період після продажу продукції, виходячи з її терміну придатності.

Примітка. Настанови щодо відтворності та достовірності наведено в [10] – [13] Бібліографії.

6.3 Оцінювання порівняльних тверджень

6.3.1 Порівняльні твердження треба оцінювати за одним чи кількома з наведених нижче переліків:

- a) власний попередній процес організації;
- b) власна попередня продукція організації;
- c) процес іншої організації;
- d) продукція іншої організації.

Порівняння треба виконувати лише:

– з використанням опублікованого стандарту чи визнаного методу випробування (як установлено в 6.4);

– з зіставленням із придатною до порівняння продукцією подібної функційної призначеності, яку постачає той самий чи інший виробник і яку розміщено зараз або було розміщено нещодавно на тому самому ринку.

прДСТУ ISO 14021:201_

6.3.2 Порівняльні твердження, які стосуються екологічних аспектів життєвого циклу продукції, треба:

- a) виражати кількісно та обчислювати з використанням тих самих одиниць вимірювання;
- b) розробляти на основі тієї самої функційної одиниці;
- c) обчислювати через відповідний проміжок часу, зазвичай, 12 місяців.

6.3.3 Порівняльні твердження може бути подано у вигляді:

- a) відсоткових часток, і в цьому випадку їх треба виражати як абсолютну різницю;

Примітка. Наведений нижче приклад пояснює можливе поводження з відносними вимірюваннями.

У випадку зміни вмісту повторно переробленого матеріалу від 10% до 15% абсолютна різниця становить $15\% - 10\% = 5\%$ і у цьому випадку можна було б зробити твердження про додаткові 5% вмісту повторно переробленого матеріалу, тоді як твердження про 50% збільшення, хоча й є точним, могло б вводити в оману.

або

- b) абсолютних (виміряних) значень, і в цьому випадку їх треба виражати як відносні поліпшення.

Примітка. Наведений нижче приклад пояснює можливе поводження з абсолютними вимірюваннями:

У випадку поліпшення, внаслідок якого довговічність продукції збільшено з 10 місяців до 15 місяців, відносна різниця становить

$$\frac{15 \text{ міс.} - 10 \text{ міс.}}{10 \text{ міс.}} \times 100 = 50\%,$$

і в цьому випадку можна було б зробити твердження про 50% збільшення терміну придатності. Якщо одне з значень є нульовим, треба використовувати абсолютну різницю.

6.3.4 Оскільки ризик переплутати твердження з абсолютними значеннями з твердженням з відносними значеннями є великим, твердження треба формулювати так, щоб було зрозуміло, що в ньому йдеться про абсолютну різницю, а не про відносну різницю.

6.3.5 Поліпшення, пов'язані з продукцією та її пакуванням, треба подавати окремими формулюваннями і їх не треба об'єднувати.

6.4 Вибирання методів

Треба, щоб методи оцінювання та методи перевіряння тверджень відповідали, за рівнем переваги, міжнародним стандартам, визнаним стандартам, які мають міжнародне застосування (ними можуть бути регіональні чи національні стандарти) або застосовним у промисловості чи торгівлі методам, які було піддано неупередженому аналізуванню. Якщо чинних методів не існує, заявник може розробити свій метод за умови, що цей метод задовольнятиме інші вимоги розділу 6 і застосовуватиметься для проведення неупередженого аналізування.

Примітка. Деякі відповідні міжнародні та національні стандарти, а також деякі конкретні промислові методи, які є придатними для деяких окремих тверджень, подано в Бібліографії (посилання [14] – [68]).

6.5 Доступ до інформації

6.5.1 Екологічні самодекларації треба вважати придатними для перевіряння лише за умови, якщо для їх перевіряння не потрібно мати доступ до конфіденційної комерційної інформації. Не треба робити тверджень, перевіряння яких можна здійснити лише на підставі конфіденційної комерційної інформації.

6.5.2 Заявник може добровільно оприлюднювати інформацію, необхідну для перевіряння певного екологічного твердження. В іншому

прДСТУ ISO 14021:201_

випадку інформація, потрібна для перевіряння твердження, повинна надаватися на вимогу за прийнятну вартість (для покриття адміністративних витрат) у встановлені години та у визначеному місці будь-якій особі, що прагне перевірити твердження.

6.5.3 Треба, щоб інформація, яку потрібно документувати та зберігати відповідно до 6.2, містила щонайменше таке:

- a) ідентифікацію використовуваного стандарту чи методу;
- b) документальне підтвердження, якщо перевірити твердження не можна випробуванням кінцевої продукції;
- c) результати випробування, якщо вони потрібні для перевіряння твердження;
- d) якщо випробування було проведено незалежною стороною, то назву та адресу цієї незалежної сторони;
- e) підтвердження того, що твердження відповідає вимогам 5.7 h) та 5.7 r);
- f) якщо в екологічній самодекларації йдеться про порівняння з іншою продукцією – чіткий опис використаного методу, результатів будь-яких випробувань цієї продукції та будь-яких зроблених припущень;

Примітка. Докладніше вимоги щодо порівняльних тверджень викладено в 5.7.

g) підтвердження того, що виконане заявником оцінювання гарантує точність екологічної самодекларації протягом всього періоду перебування продукції на ринку, а також обґрунтовано визначеного періоду після її продажу з урахуванням термін придатності продукції.

7 КОНКРЕТНІ ВИМОГИ ЩОДО ОКРЕМИХ ТВЕРДЖЕНЬ

7.1 Загальні положення

7.1.1 У розділі 7 наведено тлумачення окремих зазвичай використовуваних термінів, а також вимоги щодо їх використання в екологічних самодеклараціях. Покладена на заявника відповідальність за дотримання принципів, встановлених у цьому розділі, не може стати меншою внаслідок застосування інших подібних термінів. Розділ 7 доповнює, а не замінює вимоги інших розділів цього стандарту.

7.1.2 Наведені в розділі 7 твердження не треба вважати такими, що переважають інші екологічні твердження. Основною причиною вибору цих тверджень є їх широке теперішнє чи потенційне використання, а не екологічна важливість. Ці твердження можна застосовувати, якщо доречно, на стадіях виготовлення та розподіляння, використання, відновлення та видалення продукції.

Примітка. Розглянуті в розділі 7 терміни подано в алфавітному порядку, який відповідає написанню термінів англійською мовою:

- 7.2 Придатний для компостування
- 7.3 Здатний до розкладання
- 7.4 Розбірна конструкція
- 7.5 Продукція із збільшеним терміном придатності
- 7.6 Рекуперована (відновлена) енергія
- 7.7 Придатний для повторного перероблення
- 7.8 Вміст повторно перероблених матеріалів
- 7.9 Зменшене енергоспоживання
- 7.10 Зменшене використання ресурсів
- 7.11 Зменшене водоспоживання
- 7.12 Придатний для повторного використання та повторного наповнювання
- 7.13 Маловідходний.

7.2 Придатний для компостування

7.2.1 Тлумачення терміна

Властивість продукції, пакування або їх складника розкладатися під дією мікроорганізмів (біорозкладання) з утворенням відносно однорідної та стійкої гумусоподібної речовини.

7.2.2 Застороги щодо використання

7.2.2.1 Твердження щодо придатності до компостування не треба робити, якщо продукція чи пакування, чи складник продукції чи пакування:

- a) погіршують загальну цінність компосту як добрива для ґрунту;
- b) виділяють речовини у шкідливих для довкілля концентраціях будь-де протягом розкладання чи подальшого використання;
- c) значно зменшують швидкість компостування в тих системах, в яких продукція чи складник, ймовірно, буде піддано компостуванню.

7.2.2.2 Треба, щоб всі твердження про придатність для компостування було уточнено відповідно до таких вимог:

a) треба, щоб у твердженні було вказано на тип засобу чи процесу компостування, за допомогою яких зазначений продукт може бути компостовано: господарські засоби компостування, внутрішньовиробничі чи централізовані засоби компостування, якщо тільки продукція не є придатною для компостування в засобах компостування усіх типів, і в цьому випадку немає необхідності у вимогах щодо використання;

b) якщо комплектна продукція не придатна для компостування, то треба, щоб у твердженні було конкретно вказано, які складники є придатними для компостування. Якщо від користувача продукції

вимагається розділяти ці складники, то треба, щоб було чітко зазначено, як це робити;

с) якщо перероблення продукції в господарських, внутрішньовиробничих або централізованих засобах компостування пов'язане з певними проблемами чи ризиками, то треба, щоб у твердженні було визначено, за допомогою яких з цих типів засобів продукцію може бути компостовано.

7.2.2.3 Якщо твердження про придатність для компостування стосується господарського компостування, потрібно дотримувати наведені нижче додаткові вимоги.

а) Твердження про придатність для компостування не треба робити, якщо для забезпечення задовільної придатності для компостування треба суттєво підготувати чи змінити продукцію чи якщо внаслідок безпосереднього компостування продукції чи складника потрібне значне додаткове оброблення кінцевого компосту.

б) Твердження про придатність для компостування не треба робити, якщо для господарського компостування продукції чи складника можуть бути потрібні матеріали, устаткування (інше, ніж устаткування для компостування) або спеціальні вміння, які не завжди можуть мати більшість господарств.

7.2.2.4 Якщо твердження про придатність для компостування визначає залежність від інших процесів чи засобів, ніж господарське устаткування компостування, то треба дотримувати наведеного нижче.

а) Треба, щоб такі засоби для цілей компостування продукції чи пакування були легко доступними для належної частини замовників, потенційних покупців і користувачів там, де пакування чи продукцію продають.

прДСТУ ISO 14021:201_

b) Якщо такі засоби не є легко доступними для належної частини замовників, потенційних покупців та користувачів продукції, то треба використати пояснювальні доповнення, які надають достатню інформацію про обмежену доступність цих засобів.

c) Загальні застереження, такі, як «придатний для компостування за наявності засобів», які не вказують про обмежену доступність засобів, не є достатніми.

7.2.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6.

7.3 Здатний до розкладання

7.3.1 Тлумачення терміна

Властивість продукції чи пакування розпадатися за конкретних умов до конкретного ступеня за певний час.

Примітка. Здатність до розкладання – це прояв чутливості внаслідок змін у хімічній структурі. Наслідкові зміни у фізичних та механічних властивостях призводять до руйнування продукції чи матеріалу.

7.3.2 Застороги щодо використання

7.3.2.1 Наведені нижче застереження стосуються всіх типів розкладання, зокрема розкладання під дією мікроорганізмів (біорозкладання) та фоторозкладання.

a) Твердження щодо здатності до розкладання треба робити лише стосовно до конкретного методу випробовування, який охоплює максимальний рівень розкладання та тривалість випробовування. Треба, щоб такі твердження відповідали обставинам, за яких може бути здійснено видалення продукції чи пакування.

b) Твердження «здатний до розкладання» не треба робити у випадку продукції чи пакування або складника продукції чи пакування, які виділяють речовини у шкідливих для довкілля концентраціях.

7.3.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6.

7.4 Розбірна конструкція

7.4.1 Тлумачення терміна

Властивість конструкції продукції, яка дає можливість розібрати продукцію після закінчення її корисного терміну придатності, уможливлюючи повторне використання, повторне перероблення складових та частин, рекуперацію енергії з них або деяким іншим способом відводити їх від потоку відходів.

7.4.2 Застороги щодо використання

7.4.2.1 Твердження «розбірна конструкція» треба супроводжувати пояснювальним доповненням з зазначенням складових або частин, придатних для повторного використання, повторного перероблення, рекуперації енергії з них або відведення від потоку відходів будь-яким іншим способом.

7.4.2.2 Якщо твердження «розбірна конструкція» супроводжує інше твердження, наприклад, твердження «придатний для повторного перероблення», то треба також дотримувати доречних вимог, стосовних цього іншого твердження.

7.4.2.3 У всіх твердженнях щодо того, що продукція має розбірну конструкцію, треба зазначати, чи може розбирання бути виконане покупцем або користувачем чи продукцію потрібно повернути для її розбирання фахівцями.

прДСТУ ISO 14021:201_

7.4.2.4 Якщо для розбирання продукції потрібен спеціальний процес, тоді треба дотримувати наведеного нижче.

а) Треба, щоб засоби для збирання чи видалення були доступними для належної частини замовників, потенційних покупців і користувачів продукції там, де продукцію продають.

б) Якщо такі засоби не є легко доступними для належної частини замовників, потенційних покупців і користувачів продукції, то треба використати пояснювальні доповнення, які надають достатню інформацію про обмежену доступність цих засобів.

с) Загальні застереження, такі, як «може бути розібраний за наявності засобів», які не вказують про обмежену доступність засобів, не є достатніми.

7.4.2.5 Треба, щоб продукція, конструкція якої уможлиблює її розбирання замовником, потенційним покупцем або користувачем продукції, мала супровідну інформацію про приладдя та способи, використовувані для розбирання.

7.4.2.6 Твердження щодо того, що продукція має конструкцію, яка уможлиблює її розбирання замовником, потенційним покупцем або користувачем продукції, можна робити лише, якщо:

а) спеціальне приладдя чи спеціальні знання не потрібні;

б) надається чітка інформація про спосіб розбирання та повторне використання, повторне перероблення чи видалення частин.

Примітка. Докладні настанови, стосовні надання інформації споживачам, подано в ISO/IEC Guide 14.

7.4.2.7 Треба, щоб продукція, конструкція якої уможлиблює її розбирання фахівцями, мала супровідну інформацію про устаткування та засоби, потрібні для розбирання.

7.4.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6.

7.5 Продукція зі збільшеним терміном придатності

7.5.1 Тлумачення терміна

Продукція, конструкція якої забезпечує триваліше використання завдяки або поліпшеній надійності, або придатності до модернізування, результатом чого є економія ресурсів або маловідходність.

7.5.2 Застороги щодо використання

7.5.2.1 Усі твердження стосовно збільшеного терміну придатності треба уточнювати. Оскільки твердження про збільшений термін придатності є порівняльними твердженнями, треба дотримувати вимог 6.3.

7.5.2.2 У випадку, коли твердження про збільшений термін придатності стосується придатності до модернізування, треба, щоб було наведено конкретну інформація про те, як треба оновлювати те, що потрібно. Треба, щоб існувала інфраструктура, яка дає змогу здійснювати модернізацію.

7.5.2.3 Треба, щоб твердження про збільшений термін придатності, які стосуються поліпшеної надійності продукції, зазначали період, на який збільшено термін придатності, або містили виражене у відсотках поліпшення, а також вимірне значення (наприклад, число повторюваних операцій перед виходом з ладу), або обґрунтування, що підтримує твердження.

7.5.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6. Крім того, середнє значення періоду, на який збільшено термін придатності,

прДСТУ ISO 14021:201_

треба вимірювати за відповідними стандартами та статистичними методами згідно з 6.4.

7.6 Рекуперована (відновлена) енергія

7.6.1 Тлумачення терміна

Властивість продукції, яка була вироблена з використанням енергії, рекуперованої з матеріалу, або енергії, яка була видалена як відхід, але вловлена за допомогою керованих процесів.

Примітка. У цьому контексті продукцією може бути сама рекуперована енергія.

7.6.2 Застороги щодо використання

Для того щоб зробити твердження про те, що продукцію було виготовлено з використанням рекуперованої енергії, треба, щоб використана енергія задовольняла наведені нижче застереження та щоб твердження було оцінено відповідно до 7.6.3.

а) Рекуперування енергії з відпрацьованих матеріалів передбачає збирання та перетворення відпрацьованого матеріалу на корисну енергію. Цей процес охоплює будь-яке збирання та перетворення відпрацьованих матеріалів промислового, побутового, підприємницького або комунального походження.

б) Перш ніж робити твердження про рекуперовану енергію заявник повинен забезпечити впровадження заходів щодо управління та контролювання несприятливих впливів на довкілля, пов'язаних з цією діяльністю.

с) Треба, щоб було зазначено тип та кількість відходів, використаних задля рекуперації.

7.6.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6. Крім того, для оцінювання твердження щодо рекуперованої енергії треба виконати обчислення за таким методом:

a) твердження треба робити лише якщо $R - E > 0$.

b) твердження про чисту рекуперовану енергію треба виражати таким чином:

$$\text{чиста рекуперована енергія (\%)} = \frac{(R - E)}{(R - E) + P} \times 100,$$

де

P – кількість енергії з первинних джерел, використаної у виробничих процесах для виготовлення продукції;

R – кількість енергії, отриманої внаслідок рекуперування енергії;

E – кількість енергії з первинних джерел, використаної під час рекуперування енергії задля відновлення чи відбирання рекуперованої енергії.

7.7 Придатний для повторного перероблення

7.7.1 Тлумачення терміна

Властивість продукції, пакування чи зв'язаного з ними складника, які можуть бути відведені від потоку відходів за допомогою наявних процесів і програм та які можуть бути зібрані, перероблені та повернені для використання у вигляді сировини чи продукції.

Примітка. Повторне перероблення матеріалу є лише однією з багатьох стратегій запобігання утворенню відходів. Вибір стратегії залежатиме від конкретних умов, тому, вибираючи певну стратегію, треба брати до уваги її наслідки, що різнитимуться залежно від регіону.

7.7.2 Застороги щодо використання

Якщо засоби збирання твердих чи рідких матеріалів для цілей повторного перероблення продукції чи пакування не є легко доступними для належної частини замовників, потенційних покупців та користувачів продукції там, де продукцію продають, тоді:

- a) треба зробити твердження з застереженням про придатність для повторного перероблення;
- b) треба, щоб твердження з застереженням надавало достатню інформацію про обмежену доступність засобів збирання;
- c) загальні застереження, такі, як «придатний для повторного перероблення за наявності засобів», які не вказують про обмежену доступність засобів, не є достатніми.

7.7.3 Використання символу

7.7.3.1 Використання символу для твердження «придатний для повторного перероблення» не є обов'язковим.

7.7.3.2 Якщо для твердження «придатний для повторного перероблення» використовують символ, то треба, щоб ним був листок Мебіуса, який описано в 5.10.2.

7.7.3.3 Описаний в 5.10.2 листок Мебіуса без відсоткового значення треба вважати твердженням «придатний для повторного перероблення».

7.7.3.4 Використання пояснювального доповнення є добровільним за умови дотримання 5.6.

7.7.3.5 Пояснювальне доповнення може містити ідентифікацію матеріалу.

7.7.4 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6. Треба, щоб інформація, згадувана в 6.5, містила підтвердження того, що:

- a) системи збирання, сортування та перевезення, які використовуються задля переміщення матеріалів від джерела до засобу повторного перероблення, є легко доступними для належної частини замовників, потенційних покупців і користувачів продукції;
- b) засоби повторного перероблення доступні для розміщення зібраних матеріалів;
- c) продукцію, щодо якої зроблено твердження, вже збирають та повторно переробляють.

7.8 Вміст повторно переробленого матеріалу

7.8.1 Тлумачення термінів

7.8.1.1 Вміст повторно переробленого матеріалу і пов'язані з цим терміни треба тлумачити таким чином:

- a) Вміст повторно переробленого матеріалу

Масова частка повторно переробленого матеріалу в продукції чи пакуванні. Вмістом повторно переробленого матеріалу треба вважати лише передспоживчі та постспоживчі матеріали відповідно до значення, в якому вжито ці терміни.

- 1) Передспоживчий матеріал

Матеріал, відведений від потоку відходів під час виробничого процесу. Винятком є повторне використання матеріалів, наприклад, придатних для перероблення, перешліфування, або брухт, що утворюється під час процесу і може бути відновлений у межах того самого процесу, під час якого він утворюється.

прДСТУ ISO 14021:201_

2) Постспоживчий матеріал

Матеріал, утворений домашніми господарствами чи комерційними, промисловими структурами та закладами, що є кінцевими споживачі продукції, та який вже більше не може бути використано за своїм передбаченим призначенням. Це поняття охоплює матеріал, повернений з розподільчої мережі.

b) Повторно перероблений матеріал

Матеріал, який отримано повторним обробленням рекуперованого (відновленого) матеріалу за допомогою виробничого процесу та з якого виготовлено кінцеву продукцію чи складник задля додавання до складу продукції.

c) Рекуперований (відновлений) матеріал

Матеріал, який за інших обставин міг би бути видалений як відхід або використаний для рекуперування енергії, але його було зібрано та рекуперовано (відновлено) як вхідний матеріал замість нового первинного матеріалу для процесу повторного перероблення або виготовлення.

Примітка 1. Схематичне представлення системи повторного перероблення матеріалу наведено в додатку А.

Примітка 2. В цьому стандарті терміни «рекуперований матеріал» та «відновлений матеріал» є синонімічними; проте в деяких країнах перевага у такому застосуванні може надаватися одному з цих термінів.

7.8.1.2 Повторне перероблення матеріалу є лише однією з багатьох стратегій запобігання утворенню відходів. Вибір стратегії залежатиме від конкретних умов, тому, вибираючи певну стратегію, треба брати до уваги її наслідки, які різнитимуться залежно від регіону. Треба враховувати й те, що збільшення відсоткової частки повторно переробленого матеріалу не обов'язково свідчить про зменшення впливу на довкілля. Тому треба помірковано ставитись до

використання твердження про вміст повторно переробленого матеріалу.

Примітка. Треба звернути увагу до вимог 5.7 h).

7.8.2 Застороги щодо використання

7.8.2.1 Треба, щоб у твердженні про вміст повторно переробленого матеріалу було наведено значення відсоткової частки повторно переробленого матеріалу.

7.8.2.2 Значення відсоткової частки вмісту повторно переробленого матеріалу в продукції та пакуванні треба подавати окремими формулюваннями і їх не треба об'єднувати.

7.8.3 Використання символу

7.8.3.1 У твердженні про вміст повторно переробленого матеріалу використання символу не є обов'язковим.

7.8.3.2 Якщо для твердження про вміст повторно переробленого матеріалу використовують символ, то треба, щоб ним був листок Мебіуса, супроводжуваний відсотковим значенням, записаним як «X%», де X – вміст повторно переробленого матеріалу, виражений як ціле число, отримане відповідно до 7.8.4. Відсоткове значення треба розташовувати або в середині листка Мебіуса, або зовні у безпосередній близькості від листка Мебіуса. Приклади прийнятних розташувань значень відсоткової частки показано на рисунку 2. Листок Мебіуса зі значенням відсоткової частки, записаним як «X%», треба вважати твердженням про вміст повторно переробленого матеріалу.

7.8.3.3 Якщо відсоткова частка вмісту повторно переробленого матеріалу не є сталою, її можна виражати такими записами, як «щонайменше X%» або «більше X%».

7.8.3.4 Використання пояснювального доповнення є добровільним за умови дотримання 5.6.

прДСТУ ISO 14021:201_

7.8.3.5 У випадку використання символу його можна супроводжувати ідентифікацією матеріалу.

Рисунок 2 – Приклади прийняттого розташування значення відсоткової частки вмісту повторно переробленого матеріалу у випадку використання листка Мебіуса

7.8.4 Методологія оцінювання

7.8.4.1 Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6. Крім того, вміст повторно переробленого матеріалу треба виражати кількісно як відсоткову частку, обчислену так, як показано нижче. Оскільки немає методів, придатних для безпосереднього вимірювання вмісту повторно переробленого матеріалу в продукції чи пакуванні, треба використовувати масу матеріалу, отриманого з процесу повторного перероблення, після врахування втрат та інших відтоків.

$$X(\%) = \frac{A}{P} \times 100,$$

де

X – вміст повторно переробленого матеріалу, виражений як відсоткова частка;

A – маса вмісту повторно переробленого матеріалу;

P – маса продукції.

Примітка. Подальші пояснення щодо обчислення повторно переробленого матеріалу наведено в додатку А.

7.8.4.2 Перевіряння джерела та кількості переробленого матеріалу переробляються може бути здійснено за допомогою закупівельної документації та інших наявних записів.

7.9 Зменшене енергоспоживання

7.9.1 Тлумачення терміна

Зменшення кількості енергії, пов'язаної з використанням певної продукції, що виконує функцію, для якої її було розроблено, порівняно з енергією, пов'язаною з використанням іншої продукції, що виконує еквівалентну функцію.

Примітка. Загальноприйнятими виразами тверджень про зменшене енергоспоживання є «енергоефективне», «енергозберігальне» або «енергоощадне».

7.9.2 Застороги щодо використання

7.9.2.1 Усі твердження стосовно зменшеного енергоспоживання треба уточнювати. Оскільки зменшене енергоспоживання є порівняльним твердженням, треба дотримувати вимоги 6.3.

7.9.2.2 Треба, щоб твердження щодо зменшеного енергоспоживання відображали зменшення споживання енергії під час використання продукції та надання послуг. Треба, щоб вони не стосувалися зменшення використання енергії, споживаної під час виконання процесів, пов'язаних з виготовлянням продукції.

7.9.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6. Крім того, зменшене енергоспоживання треба вимірювати відповідно до стандартів та методів, встановлених для кожної продукції, а середнє

прДСТУ ISO 14021:201_

значення треба обчислювати за допомогою статистичних методів.
Вибирати методи треба відповідно до 6.4.

7.10 Зменшене використання ресурсів

7.10.1 Тлумачення терміна

Зменшення кількості матеріалу, енергії чи води, використовуваних задля виготовлення чи розподілення продукції або пакування, або пов'язаного з ними зазначеного складника.

Примітка. Твердження «зменшене використання ресурсів» стосовно використання енергії та води на стадії життєвого циклу продукції, пов'язаній з її використанням, розглянуто в 7.9 та 7.11.

7.10.2 Застороги щодо використання

7.10.2.1 До ресурсів належать, поряд із сировиною, енергоресурси та водоресурси.

7.10.2.2 Усі твердження стосовно зменшеного використання ресурсів треба уточнювати.

7.10.2.3 Зменшене використання ресурсів, пов'язане з продукцією та її пакуванням, треба подавати окремими формулюваннями і їх не треба об'єднувати.

7.10.2.4 Твердження «зменшене використання ресурсів» треба подавати як зменшення у відсотковому вираженні. Оскільки зменшене використання ресурсів є порівняльним твердженням, треба дотримувати вимоги 6.3.

7.10.2.5 У твердженнях «зменшене використання ресурсів» у пояснювальному доповненні треба навести вид ресурсу.

7.10.2.6 Якщо стверджуване зменшення використання одних видів ресурсів призводить до збільшення споживання інших видів, у пояснювальному доповненні треба вказати на вид ресурсу, що збільшується, та відсоткову частку збільшення.

прДСТУ ISO 14021:201_

7.10.2.7 Якщо зменшення використання виду ресурсу досягнуто, то твердження щодо початкового дванадцятимісячного періоду може ґрунтуватись на результатах попереднього обчислення зменшеного виду ресурсу на основі даних проектування чи розподіляння продукції або виробничого процесу.

7.10.2.8 Змінення у використанні ресурсів треба виражати окремо для кожного виду ресурсу.

7.10.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6. Крім того, за винятком дозволеного за 7.10.2.7, споживаний вид ресурсу на одиницю продукції треба визначати діленням валового вхідного ресурсу протягом дванадцятимісячного періоду використання на валове виробництво протягом того самого дванадцятимісячного періоду. Відсотковий коефіцієнт зменшеного використання ресурсів треба визначати за такою формулою.

$$U(\%) = \frac{(I - N)}{I} \times 100,$$

де

U – зменшене використання виду ресурсу на одиницю продукції, виражене як відсоткова частка;

I – початкове використання виду ресурсу, виражене як споживана кількість ресурсу на одиницю продукції;

N – нове використання виду ресурсу, виражене як споживана кількість ресурсу на одиницю продукції.

7.11 Зменшене водоспоживання

7.11.1 Тлумачення терміна

Зменшення споживання води, пов'язаної з використанням

продукції, що виконує функцію, для якої її було розроблено, порівняно з кількістю води, використовуваної іншою продукцією, що виконує еквівалентну функцію.

Примітка. Загальноприйнятими виразами тверджень про зменшене використання води є «водоефективний», «водозберігальний» або «водоощадний».

7.11.2 Застороги щодо використання

7.11.2.1 Усі твердження щодо ефективного чи зменшеного водоспоживання треба уточнювати. Оскільки зменшене водоспоживання є порівняльним твердженням, треба дотримувати вимоги 6.3.

7.11.2.2 Треба, щоб твердження «зменшене водоспоживання» відображали зменшення споживання води під час використання продукції. Треба, щоб вони не стосувалися зменшення кількості води, потрібної для процесів виготовлення продукції.

7.11.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6. Крім того, водоспоживання треба вимірювати за стандартами та методами, встановленими для кожної продукції, а середнє значення треба обчислювати за допомогою статистичних методів. Методи треба вибирати відповідно до 6.4.

7.12 Придатний для повторного використання та повторного наповнювання

7.12.1 Використання термінів

7.12.1.1 Придатний для повторного використання

Властивість продукції чи пакування, спроектованих та виготовлених задля виконання протягом їхнього життєвого циклу

прДСТУ ISO 14021:201_

певної кількості операцій чи використань за тим самим призначенням, для якого їх було спроектовано.

7.12.1.2 Придатний для повторного наповнювання

Властивість продукції чи пакування, які можна наповнювати тією самою чи подібною продукцією більше одного разу в їхній початковій формі і без додаткового оброблення, за винятком потреб у чищенні чи митті.

7.12.2 Застороги щодо використання

7.12.2.1 Якщо продукція чи пакування не можна повторно використати чи повторно наповнити відповідно до їхнього початкового призначення, то жодного твердження, що продукція чи пакування є придатними для повторного використання чи повторного наповнювання, робити не можна.

7.12.2.2 Твердження про те, що продукція чи пакування є придатними для повторного використання чи повторного наповнення, треба робити лише якщо:

a) існує програма для збирання використаних продукції чи пакування та їхнього повторного використання та повторного наповнювання, або

b) існують засоби чи продукція, які дозволяють покупцю повторно використовувати чи повторно наповнювати продукцію чи пакування.

7.12.2.3 Якщо програми для збирання використаних продукції чи пакування або засоби для цілей повторного використання чи повторного наповнювання не є легко доступними для належної частини замовників, потенційних покупців і користувачів продукції там, де продукцію чи пакування продають, тоді:

а) треба зробити твердження з застереженням щодо придатності для повторного використання чи повторного наповнювання;

б) треба, щоб твердження з застереженням надавало достатню інформацію про обмежену доступність програм і засобів збирання;

с) загальні застереження, такі, як «придатний для повторного використання/повторного наповнювання за наявності засобів», які не вказують на обмежену доступність програм і засобів збирання, не є достатніми.

7.12.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6. Крім того, треба, щоб інформація, згадувана в 6.5, містила підтвердження того, що:

а) продукцію, стосовно якої зроблено твердження, вже повторно використовують або повторно наповнюють;

б) засоби повторного використання чи повторного наповнювання доступні для розміщення продукції, стосовно якої зроблено твердження;

с) засоби, потрібні для повторного використання чи повторного наповнювання, є легко доступними для належної частки замовників, потенційних покупців і користувачів продукції.

7.13 Маловідходний

7.13.1 Тлумачення терміна

Зменшення кількості (маси) матеріалу, що входить до потоку відходів внаслідок змінення продукції, процесу чи пакування.

Примітка. Відходи можуть охоплювати викиди в атмосферне повітря та скиди у водні об'єкти, а також тверді відходи, утворювані в межах процесів виготовлення та оброблення.

прДСТУ ISO 14021:201_

7.13.2 Застороги щодо використання

7.13.2.1 Усі твердження стосовно маловідходності треба уточнювати. Оскільки маловідходність є порівняльним твердженням, треба дотримувати вимоги 6.3.

7.13.2.2 Маловідходність продукції та пакування може стосуватися зменшення кількості відходів, утворюваних на стадіях виготовлення, розподіляння, використання та видалення.

7.13.2.3 Твердження «маловідходний» можуть відображати не лише зменшення вмісту води у твердих відходах, але також зменшення маси за допомогою процесів обробляння відходів.

7.13.2.4 Обчислюючи зменшення відходів, утворюваних технологічними процесами, не треба враховувати повторне використання матеріалів в межах процесів, придатних, наприклад для переробляння, перешліфовування чи брухту, утворюваного в межах процесу та який може бути використано в межах того самого процесу, що його утворює.

7.13.2.5 Суб'єкти утворення відходів, які передають відходи іншим користувачам, що мають намір повторно використовувати відходи за передбаченим призначенням, а не вводити їх до потоку відходів, можуть робити твердження про маловідходність.

7.13.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6. Крім того, обсяг зменшення відходів може бути обчислено за балансом твердого стоку, а також на основі фактично виміряної кількості відходів.

7.14 Відновний матеріал

7.14.1 Тлумачення терміна

Матеріал, який складається з біомаси з природного джерела та який може бути неодноразово поповнено.

7.14.2 Застороги щодо використання

Якщо твердження щодо відновного матеріалу зроблено стосовно первинної сировини, то треба, щоб ці матеріали надходили з джерел, які поповнюються зі швидкістю, рівною чи більшою, ніж швидкість виснаження.

Твердження без застереження щодо відновного матеріалу треба робити тільки тоді, коли 100% продукції є відновний матеріал з мінімальною часткою невідновних матеріалів, які містяться в цьому матеріалі. В іншому випадку твердження щодо відновності треба уточнювати таким чином:

а) якщо твердження щодо відновного матеріалу зроблено, то треба вказати відсотковий вміст за масою відновного матеріалу відносно загальної маси;

б) відсотковий вміст відновного матеріалу (масова частка) в продукції та пакуванні треба подавати окремими формулюваннями і їх не треба об'єднувати.

Треба, щоб усі твердження щодо відновного матеріалу були узгодженими з усіма іншими вимогами цього стандарту. Зокрема, покладена на заявника відповідальність за дотримання принципів, встановлених в цьому розділі, не може стати меншою внаслідок застосування інших подібних термінів (див. 7.1).

7.14.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6.

7.15 Поновлювана енергія

7.15.1 Тлумачення терміна

Енергія, отримана з джерел, які є невичерпними чи мають властивість безперервного поповнюватися. Поновлювана енергія охоплює, але не обмежується ними, енергію сонячного випромінення та енергію вітру. Вона також охоплює енергію біомаси та геотермальних джерел, які відповідають 7.14.

Твердження щодо поновлюваної енергії, пов'язаної з рухом води, треба робити тільки тоді, коли ці твердження стосуються джерел, які функціують відповідно до принципів сталого розвитку (див. 3.1.17).

7.15.2 Застороги щодо використання

Твердження без застереження щодо поновлюваної енергії треба робити тільки тоді, коли 100% надходження енергії є поновлюваною енергією. В іншому випадку твердження щодо поновлюваної енергії треба уточнювати.

У разі, якщо частка надходження енергії є поновлюваною енергією, то треба чітко вказати відсоток цієї частки.

Треба, щоб усі твердження щодо поновлюваної енергії були узгодженими з усіма іншими вимогами цього стандарту. Зокрема, покладена на заявника відповідальність за дотримання принципів, встановлених в цьому розділі, не може стати меншою внаслідок застосування інших подібних термінів (див. 7.1).

Примітка. Особливо обачливо треба робити твердження щодо продукції чи процесу, пов'язаних з використанням електричної енергії з мережі, якщо стверджувати, що електрична енергія містить відсоток поновлюваної енергії.

7.15.3 Методологія оцінювання

Оцінювання треба виконувати відповідно до розділу 6.

7.16 Екологічно стійкий

7.16.1 Тлумачення терміна

Як було зазначено в 5.5, самодекларації щодо забезпечення екологічної стійкості робити не треба. Цим також підкреслюється, що твердження без застереження «екологічно стійкий», «екологічна стійкість» використовувати не треба.

Треба, щоб у разі використання твердження з застереженням «екологічно стійкий», «екологічна стійкість» або «сталий розвиток» (див. 3.1.17), якась частина цього твердження, що стосується екологічного аспекту, відповідає цьому стандарту.

Примітка. Термін «екологічно стійкий» може бути використано в системах, які перевіряються сторонньою організацією, що пов'язані, наприклад, з веденням лісового господарства та рибальства, але такі системи виходять за межі цього стандарту.

7.17 Твердження, стосовні викидів парникових газів

7.17.1 Загальні положення

«Вуглецевий слід» є загальним терміном, використовуваним задля надання інформації, що стосується викидів парникових газів (ПГ) (див. 3.1.9) під час протікання процесів і використання продукції. Нижче наведено вимоги, стосовні «вуглецевого сліду» продукції, а також тверджень щодо «вуглецевої нейтральності».

7.17.2 «Вуглецевий слід» продукції

7.17.2.1 Тлумачення терміна

«Вуглецевий слід» продукції розуміють як сумарний обсяг викидів парникових газів (див. 3.1.9) упродовж життєвого циклу (див. 3.1.10) продукції. «Вуглецевий слід» охоплює також довгострокове сумарне поглинання CO₂.

прДСТУ ISO 14021:201_

«Вуглецевий слід» продукції використовують в системах звітності щодо категорій впливу на довкілля, стосовних глобального потепління чи зміни клімату, які визначаються під час оцінювання життєвого циклу. «Вуглецевий слід» не вказує на загальну екологічну характеристику продукції упродовж її життєвого циклу (див. 5.7, h)).

7.17.2.2 Методологія оцінювання

Кількісне оцінювання «вуглецевого сліду» та подання інформації щодо нього треба здійснювати відповідно до ISO/TS 14067.

7.17.3 «Вуглецево-нейтральний»

7.17.3.1 Загальні положення

Твердження «вуглецево-нейтральний» стосується продукції (як продуктивної системи), «вуглецевий слід» (див. 7.17.2) якої нульовий, чи продукції, «вуглецевий слід» якої було компенсовано.

7.17.3.2 Тлумачення терміна

Твердження «вуглецево-нейтральний» стосовно продукції означає, що всі викиди ПГ (див. 3.1.9) на всіх стадіях життєвого циклу продукції, а також в межах зазначеної продуктивної системи було зменшено, усунено чи враховано через систему компенсування або поповнення чи іншими засобами.

Твердження без застереження «вуглецево-нейтральний» робити не треба.

7.17.3.3 Застороги щодо використання

Треба, щоб твердження «вуглецево-нейтральний» охоплювало:

- a) заяву про те, що «вуглецевий слід» продукції є нульовий; або
- b) чітку заяву про те, які елементи життєвого циклу продукції було компенсовано.

Твердження щодо «вуглецевої нейтральності», яке стосується компенсування, треба уточнювати заявою про «вуглецевий слід» продукції та чітким поясненням, що було компенсовано, надаючи повну інформацію про використану схему компенсування та інформацію, яка забезпечить покупцеві можливість доступу до джерел подальшої інформації, що пояснює програму компенсування.

Треба, щоб усі твердження щодо вуглецевої нейтральності були узгодженими з усіма іншими вимогами цього стандарту. Зокрема, покладена на заявника відповідальність за дотримання принципів, встановлених в цьому розділі, не може стати меншою внаслідок застосування інших подібних термінів (див. 7.1).

Примітка. Бажано, щоб організація віддавала перевагу досягненню вуглецевої нейтральності за допомогою стратегії запобігання та зменшення своїх власних викидів і заміщенням викопних джерел енергії поновлюваними джерелами енергії. Придбання дозволів на викиди вуглекислих газів може бути використано задля компенсації викидів, які залишаються.

7.17.3.4 Методологія оцінювання

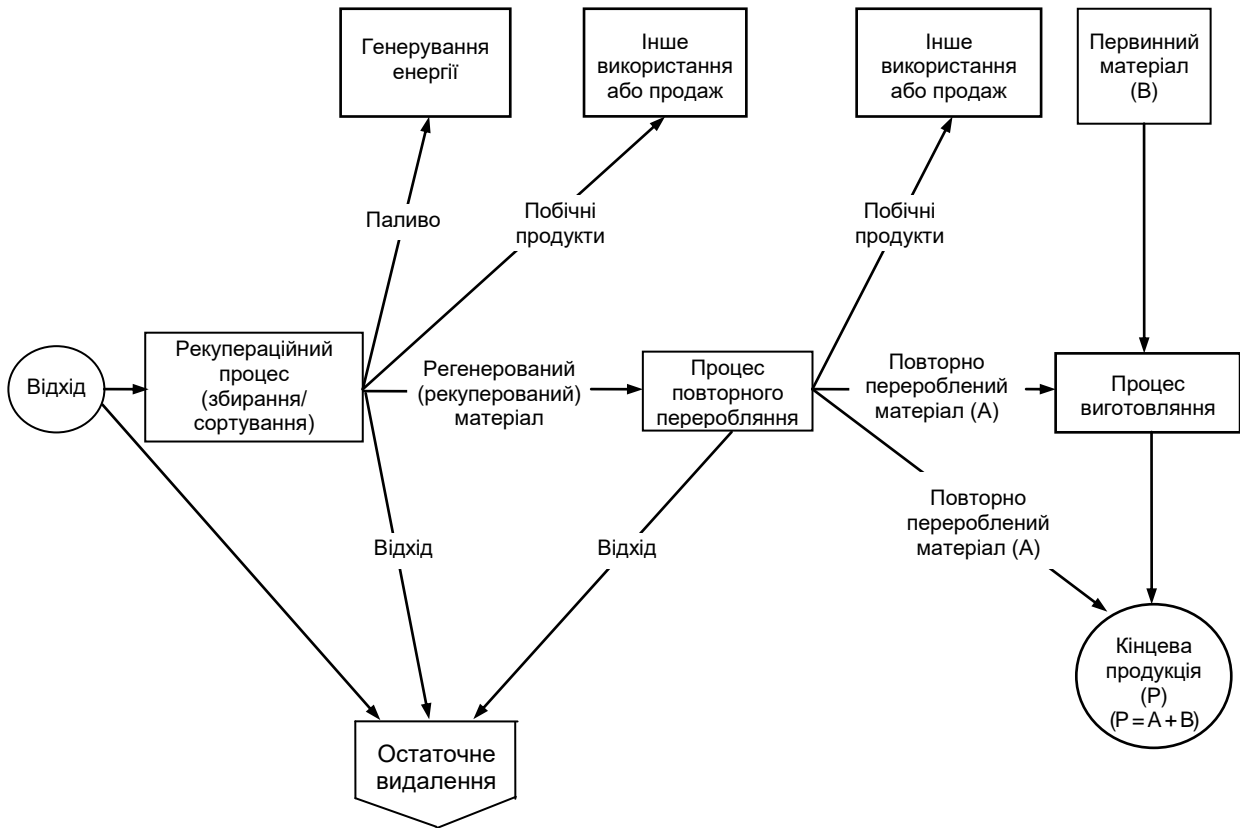
Задля визначення «вуглецевої нейтральності» спочатку обчислюють вуглецевий слід (див. 7.17.2.2), потім віднімають компенсовані відшкодування, еквівалентні викидам вуглецевого сліду. В іншому випадку вуглецевої нейтральності може бути досягнуто за допомогою продукції, «вуглецевий слід» якої є нульовий.

ДОДАТОК А
(довідковий)

**СПРОЩЕНЕ СХЕМАТИЧНЕ ПОДАННЯ СИСТЕМИ ПОВТОРНОГО
ПЕРЕРОБЛЕННЯ**

Деякі рекуперовані (відновлені) матеріали можна безпосередньо вводити до процесу виготовлення, що охоплює процес повторного перероблення, без наявності в системі окремої операції, яку називають «процес повторного перероблення». У цьому разі утворення побічних продуктів та відходів ще відбувається в межах цього процесу виготовлення. Ці побічні продукти та відходи треба враховувати під час визначання маси повторно переробленого матеріалу, яку треба використовувати у формулі для обчислювання частки повторно переробленого матеріалу. Спрощене схематичне подання системи повторного перероблення показано на рисунку А.1.

Вміст повторно переробленого матеріалу в продукції ($X\%$) = $(A/P) \times 100$

Примітка. Цей рисунок є спрощеним прикладом системи повторного перероблення і надає пояснювальну інформацію щодо обчислень вмісту повторно переробленого матеріалу. Докладніші приклади наведено в ISO/TR 14049.

Рисунок А.1 - Спрощене схематичне подання системи повторного перероблення

Бібліографія

1 ISO/IEC Guide 14 Purchase information on goods and services intended for consumers

2 ISO 14025:2006 Environmental labels and declarations — Type III environmental declarations — Principles and procedures

3 ISO 14040:2006 Environmental management — Life cycle assessment — Principles and framework

4 ISO 14044 Environmental management — Life cycle assessment — Requirements and guidelines

5 ISO/TR 14049 Environmental management — Life cycle assessment — Illustrative examples on how to apply ISO 14044 to goal and scope definition and inventory analysis.

Приклади стандартів на символи для ідентифікування матеріалів

У посиланнях [6] – [9] наведено приклади стандартів та технічних публікацій стосовно ідентифікації матеріалів. Вони є лише прикладами і не становлять вичерпного переліку.

6 ISO 11469 Plastics — Generic identification and marking of plastics products

7 IEC 61429 Marking of secondary cells and batteries with the international recycling symbol ISO 7000-1135

8 Technical Bulletin No. PBI-24-1988 Revision 2, October 1, 1990 Voluntary Guidelines — Plastic Bottle Material Code System: Mold Modification Drawings, The Society of the Plastics Industry, Inc. (SPI)

9 Technical Bulletin No. RPCD-13-1989 Revision 1, October 1, 1990 Voluntary Guidelines — Rigid Plastic Container Material Code System: Mold Modification Drawings, The Society of the Plastics Industry, Inc. (SPI).

Забезпечення якості даних випробувань та перевіряння тверджень

У посиланнях [10] – [13] наведено приклади стандартів, що містять корисну інформацію та настанови щодо збирання надійних даних, які потім їх може бути використано для перевіряння тверджень. Вони є лише прикладами і не становлять вичерпного переліку.

10 ISO 9004 Managing for the sustained success of an organization — A quality management approach

11 ISO/IEC 17025 General requirements for the competence of testing and calibration laboratories

12 ANSI/ASQC E4-1994 Specifications and guidelines for quality systems for environmental data collection and environmental technology programs

13 EN 45001:1989 General criteria for the operation of testing laboratories.

Приклади стандартів щодо випробувань та перевіряння тверджень

У посиланнях [14] – [68] наведено перелік стандартів і промислових методів, які можна розглядати для використання під час збирання різноманітних даних, необхідних для перевіряння тверджень. Цей перелік не є вичерпним і призначений лише для того, щоб показати види стандартів, які могли б бути враховані під час вибирання методів випробувань і перевіряння екологічних самодекларацій.

Методи з цього переліку треба використовувати лише за умови, що вибраний метод задовольняє відповідні вимоги, встановлені в

прДСТУ ISO 14021:201_

розділі 6, оскільки вони застосовуються для вироблення конкретних тверджень.

Вміст повторно переробленого матеріалу

14 ASTM D5663-95 Standard Guide for Validating Recycled Content in Packaging Paper and Paperboard

15 BS 7500:1995 Specification for marking of recycled paper board

16 AS 4082-1992 Recycled paper — Glossary of terms

17 PBI 27-1993 Technical Bulletin — Protocol to Quantify Plant Usage of Recycled Plastics in Plastic Bottle Production, The Plastic Bottle Institute.

Зменшене використання ресурсів

18 ASTM D5833-95 Standard Guide for Source Reduction, Reuse, Recycling and Disposal of Steel Cans

19 ASTM D5834-95 Standard Guide for Source Reduction, Reuse, Recycling and Disposal of Solid and Corrugated Fibreboard (Cardboard)

Здатність до розкладання

20 ISO 7827 Water quality — Evaluation of the “ready”, “ultimate” aerobic biodegradability of organic compounds in an aqueous medium — Method by analysis of dissolved organic carbon (DOC)

21 ISO 9408 Water quality — Evaluation of ultimate aerobic biodegradability of organic compounds in aqueous medium by determination of oxygen demand in a closed respirometer

22 ISO 9439 Water quality — Evaluation of ultimate aerobic biodegradability of organic compounds in aqueous medium — Carbon dioxide evolution test

23 ISO 10707 Water quality — Evaluation in an aqueous medium of the «ultimate» aerobic biodegradability of organic compounds — Method by analysis of biochemical oxygen demand (closed bottle test)

24 ISO 14851 Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials in an aqueous medium — Method by measuring the oxygen demand in a closed respirometer

25 ISO 14852 Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials in an aqueous medium — Method by analysis of evolved carbon dioxide

26 ISO 14853 Determination of the ultimate anaerobic biodegradability of plastic materials in an aqueous medium — Method by measurement of biogas production¹

27 ISO 14855-1 Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials under controlled composting conditions — Method by analysis of evolved carbon dioxide — Part 1: General method

28 OECD 301 Guideline for testing of chemicals

29 ASTM D3826-91 Determining degradation end point in degradable polyethylene and polypropylene using a tensile test

30 ASTM D5071-91 Standard practice for operating xenon arc type exposure apparatus with water for exposure of photodegradable plastics

31 ASTM D5208-91 Operating fluorescent ultraviolet (UV) and condensation apparatus for exposure of photodegradable plastics

32 ASTM D5209-92 Test method for determining the aerobic biodegradation of plastic materials in the presence of municipal sewage sludge

33 ASTM D5210-92 Test method for determining the anaerobic biodegradation of plastic materials in the presence of municipal sewage sludge

34 ASTM D5247-92 Test method for determining the aerobic biodegradability of degradable plastics by specific microorganisms

---

¹ Готується до опублікування

прДСТУ ISO 14021:201_

35 ASTM D5271-93 Test method for determining the aerobic biodegradation of plastic materials in an activated- sludge-wastewater treatment system

36 ASTM D5272-92 Outdoor exposure testing of photodegradable plastics

37 ASTM D5338-93 Test method for determining aerobic biodegradation of plastic materials under controlled composting conditions

38 ASTM D5437-93 Weathering of plastics under marine floating exposure

39 ASTM D5509-96 Standard practice for exposing plastics to a simulated compost environment

40 ASTM D5510-94 Standard practice for heat aging of oxidatively degradable plastics

41 ASTM D5511-94 Standard test method for determining anaerobic biodegradation of plastic materials under high-solids anaerobic digestion conditions

42 ASTM D5512-96 Standard practice for exposing plastics to a simulated compost environment using an externally heated reactor

43 ASTM D5525-94 Standard practice for exposing plastics to a simulated active landfill environment

44 ASTM D5526-94 Standard test method for determining anaerobic biodegradation of plastic materials under accelerated landfill conditions

45 ASTM D5988-96 Standard test method for determining aerobic biodegradation with oil of plastic materials or residual plastic materials after composting

46 ASTM D6002-96 Standard guide for assessing the compostability of environmentally degradable plastics

47 ASTM D6003-96 Standard test method for determining weight loss from plastic materials exposed to simulated municipal solid waste (MSW) aerobic compost environment

48 DIN V 54900-2 Testing of the compostability of plastics — Part 2: Testing of the complete biodegradability of plastics in laboratory tests

49 DIN V 54900-3 Testing of the compostability of plastics — Part 3: Testing under practicerelvant conditions and testing of quality of the composts

50 DIN V 54900-4 Testing of the compostability of polymeric materials — Part 4: Testing of the ecotoxicity of the composts.

Споживання енергії та води

51 IEC 60436 Methods for measuring the performance of electric dishwashers

52 IEC 60350 Electric cooking ranges, hobs, ovens and grills for household use — Methods for measuring performance

53 IEC 60379 Methods for measuring the performance of electric storage water-heaters for household purposes

54 IEC 60531 Household electric thermal storage room heaters — Methods for measuring performance

55 IEC 60675 Household electric direct-acting room heaters — Methods for measuring performance

56 IEC 60456 Clothes washing machines for household use — Methods for measuring the performance

57 IEC 61121 Electric tumble dryers for household use — Methods for measuring the performance

58 IEC 60530 Methods for measuring the performance of electric kettles and jugs for household and similar use

прДСТУ ISO 14021:201_

59 IEC 60661 Methods for measuring the performance of electric household coffee makers

60 IEC 60705 Household microwave ovens — Methods for measuring performance

61 ISO 7371 Household refrigerating appliances — Refrigerators with or without low-temperature compartment — Characteristics and test methods

62 ISO 8187 Household refrigerating appliances — Refrigerator-freezers — Characteristics and test methods²

63 ISO 8561 Household frost-free refrigerating appliances — Refrigerators, refrigerator-freezers frozen food storage cabinets and food freezers cooled by internal forced air circulation — Characteristics and test methods³

64 ISO 5151 Non-ducted air conditioners and heat pumps — Testing and rating for performance

65 ISO 13253 Ducted air-conditioners and air-to-air heat pumps — Testing and rating for performance

66 ISO 13256 (all parts) Water-source heat pumps — Testing and rating for performance

67 ISO 15042 (all parts) Multiple split-system air-conditioners and air-to-air heat pumps — Testing and rating for performance

68 ISO 5801 Fans — Performance testing using standardized airways.

---

² Скасовано

³ Скасовано

ДОДАТОК НА
(довідковий)

**ПЕРЕЛІК НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ УКРАЇНИ, ІДЕНТИЧНИХ
І/АБО МОДИФІКОВАНИХ З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ,
ПОСИЛАННЯ НА ЯКІ Є В ЦЬОМУ СТАНДАРТІ**

1 ДСТУ-Н ISO/IEC Guide 14:2005 Інформація для споживачів щодо придбання товарів та послуг (ISO/IEC Guide 14:2003, IDT)

2 ДСТУ ISO 14025:2008 Екологічні маркування та декларації. Екологічні декларації типу III. Принципи та процедури (ISO 14025:2006, IDT)

3 ДСТУ ISO 14040:2013 Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Принципи та структура (ISO 14040:2006, IDT)

4 ДСТУ ISO 14044:2013 Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Вимоги та настанови (ISO 14044:2006, IDT)

5 ДСТУ ISO/TR 14049:2004 Екологічне керування. Оцінювання життєвого циклу. Приклади використання ISO 14041 для визначання мети і сфери застосування та аналізування інвентаризації (ISO/TR 14049:2000, IDT)

Забезпечення якості даних випробувань та перевіряння тверджень

6 ДСТУ ISO 9004:2012 Управління задля досягнення сталого успіху організації. Підхід на основі управління якістю (ISO 9004:2009, IDT)

7 ДСТУ ISO/IEC 17025:2006 Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій (ISO/IEC 17025:2005, IDT)

прДСТУ ISO 14021:201_

Здатність до розкладання

8 ДСТУ ISO 7827:2010 Якість води. Оцінювання здатності органічних сполук до повного аеробного біорозкладання у водному середовищі. Метод вимірювання розчиненого органічного вуглецю (ISO 7827:1994, IDT)

9 ДСТУ ISO 9408-2001 Якість води. Оцінка повного аеробного біологічного розкладу органічних сполук у водному середовищі визначанням потреби в кисні в закритому респірометрі (ISO 9408:2000, IDT)

10 ДСТУ ISO 9439:2005 Якість води. Оцінювання здатності органічних сполук до повного аеробного біологічного розкладання у водному середовищі. Метод визначення вивільненого діоксиду вуглецю (ISO 9439:1999, IDT)

Споживання енергії та води

11 ДСТУ IEC 60436:2012 Машини посудомийні побутові. Методи вимірювання функційних характеристик (IEC 60436:2009, IDT)

12 ДСТУ IEC 60350:2009 Плити електричні з готувальними поверхнями, духовки та грилі побутові. Методи вимірювання функційних характеристик (IEC 60350:2005, IDT)

13 ДСТУ IEC 60531:2009 Обігрівачі електричні побутові акумуляційні. Методи вимірювання функційних характеристик (IEC 60531:1999, IDT)

14 ДСТУ IEC 60675:2009 Прилади електричні побутові обігрівальні безпосередньої дії. Методи вимірювання функційних характеристик (IEC 60675:1998, IDT)

15 ДСТУ IEC 60456:2013 Машини пральні побутові. Методи вимірювання робочих характеристик (IEC 60456:2010, IDT)

16 ДСТУ IEC 60530:2009 Чайники та глечики електричні побутової та аналогічної призначеності. Методи вимірювання функційних характеристик (IEC 60530:1975, IDT)

17 ДСТУ IEC 60661:2009 Кавоварки електричні побутові. Методи вимірювання функційних характеристик (IEC 60661:2006, IDT)

18 ДСТУ ISO 5151:2010 Кондиціонери та теплові насоси безканалльні. Випробування та визначення робочих характеристик (ISO 5151:1994, IDT)

19 ДСТУ ISO 13253-1997 Мережні повітряні кондиціонери і повітро-повітряні теплові насоси. Випробування та оцінка експлуатаційної якості

20 ДСТУ ISO 13256-1:2004 Теплові насоси з водяним джерелом. Випробування та оцінювання номінальних характеристик. Частина 1. Водоповітряні і розсолотовітряні теплові насоси (ISO 13256-1:1998, IDT)

21 ДСТУ ISO 13256-2:2004 Теплові насоси з водяним джерелом. Випробування і оцінювання номінальних характеристик. Частина 2. Водоводяні і розсолотоводяні теплові насоси (ISO 13256-2:1998, IDT)

ДСТУ ISO 7000:2004. Графічні символи, що їх використовують на устаткованні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT)

Ключові слова: екологічна самодекларація, екологічне маркування типу II, вимоги до екологічних самодекларацій, екологічне твердження, оцінювання та перевіряння екологічних тверджень.

Голова ТК 93 «Системи управління
якістю, довкіллям та безпечністю
харчових продуктів»